Bilgisayar neden donar?

www.yzokul.com.tr

Bilgisayar neden donar?

Bilgisayar neden donar diye soruyorsun. Kısa yanıt şu: Bir program o kadar yoğun çalışıyor olabilir ki sana yanıt veremiyordur, ihtiyaç duyduğu bir şeyi bekliyordur ya da içindeki bir hata yüzünden takılıp kalmıştır. Bir başka olasılık da tüm sistemin belleğinin veya depolama alanının yetersiz olmasıdır. Gerçekte ne olduğuna bakmadan kesin neden bilinemez.

Bilgisayar donduğunda ekran tıklamalarına ve yazdıklarına yanıt vermeyi bırakır. Bir düğmeye tıklarsın ama hiçbir şey olmaz ya da yazarsın ama harfler görünmez. Bazen yalnızca bir pencere takılır, diğer pencereler hâlâ çalışır. Başka zamanlarda tüm ekran takılır ve hiçbir şey yanıt vermez.

Bilgisayar aynı anda birçok program çalıştırır, ama işlemci küçücük bir anda yalnızca tek bir şey üzerinde çalışabilir. Bilgisayar her programa işlemciyi kullanması için kısa bir sıra verir, sonra bir sonrakine geçer. Donmuş bir ekran genellikle bir programın henüz sırasını almadığı veya sana yanıt vermek için sırasını zamanında bitirmediği anlamına gelir.

Büyük bir görev üzerinde çok yoğun çalışan bir program tıklamalarına tepki veremeyebilir. Bozulmamıştır; yalnızca şu anda yanıt veremeyecek kadar meşguldür. Örneğin, devasa bir sayı listesini sıralayan bir program işini bitirene kadar tıklamalarını yok sayabilir. Donma geçicidir ve program işi bitince yanıt verir.

Bir program ihtiyaç duyduğu bir şeyi, örneğin diskteki bir dosyayı veya yazıcı gibi bir aygıtı bekliyor olabilir. Beklerken sana yanıt vermeyebilir. Örneğin, bir program yavaş bir USB sürücüden dosya okumak isterse, dosya hazır olana kadar boşta bekleyebilir. Bu bekleme donma gibi görünür, ama program yalnızca beklemektedir.

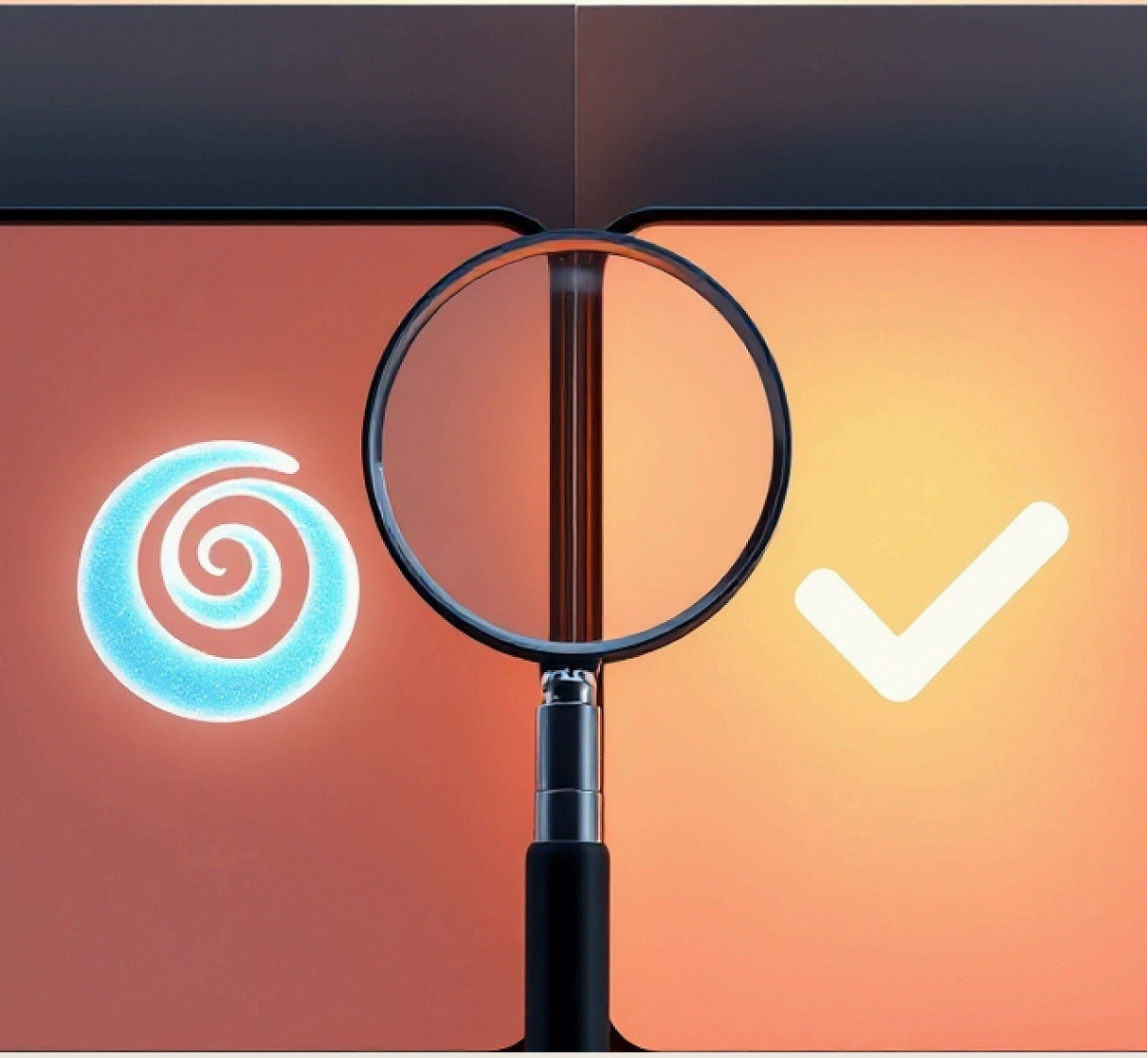
Bir programın içindeki hata, yani yanlışlık, onun işine devam edememesine yol açabilir. Program sonra işini bitirmek yerine takılıp kalır. Örneğin, bir program var olmayan bir dosyayı açmaya çalışabilir ve sonra ne yapacağını bilemediği için yanıt vermeyi durdurabilir. Donma, programın ilerleyemediğinin işaretidir.

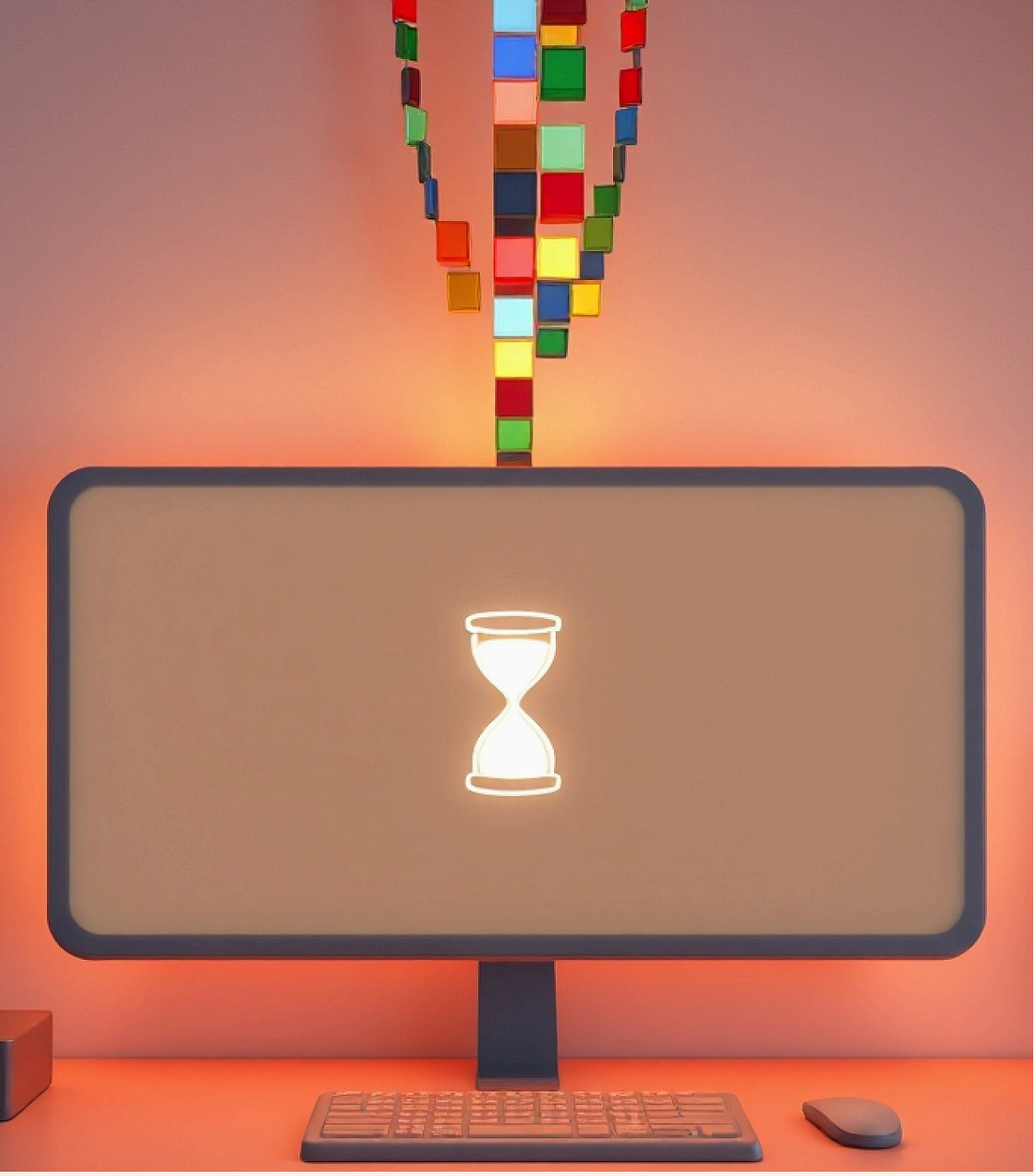
Programların çalışmak için belleğe ihtiyacı vardır ve bellek bilgisayarın içindeki sınırlı bir alandır. Aynı anda çok fazla program açarsan bunlar tüm belleği tüketebilir. Bellek azaldığında bilgisayar yavaşlar ve verileri depolamaya girip çıkarmak zorunda kaldığı için donabilir. Bazı programları kapatmak belleği boşaltmaya yardımcı olabilir.

Dolu veya yavaş bir disk, sistemin veriler için uzun süre beklemesine neden olabilir. Bu bekleme donma gibi görünebilir. Örneğin, disk neredeyse doluysa bilgisayar bir dosyayı kaydetmekte zorlanabilir ve takılmış gibi görünebilir. Diskte yer açmak sistemin yeniden sorunsuz çalışmasına yardımcı olabilir.

Yalnızca bir uygulamanın mı takıldığını yoksa tüm ekranın mı takıldığını kontrol et. Başka bir pencereye tıklamayı veya bir tuşa basmayı dene. Diğer pencereler yanıt veriyorsa yalnızca bir program donmuştur. Hiçbir şey yanıt vermiyorsa tüm sistem etkilenmiştir. Bu fark, neden hakkındaki ilk ipucudur.

Ana ekranda çalışan çok uzun bir işlem düğmelerin çalışmasını durdurabilir. Ekran, sana yanıt verebilmek için o işlemin bitmesini bekler. Örneğin, bir program çok büyük bir dosyayı kaydediyorsa kaydetme tamamlanana kadar düğmeler çalışmayabilir. Bu normal bir davranıştır, bilgisayarın bozulduğunun işareti değildir.

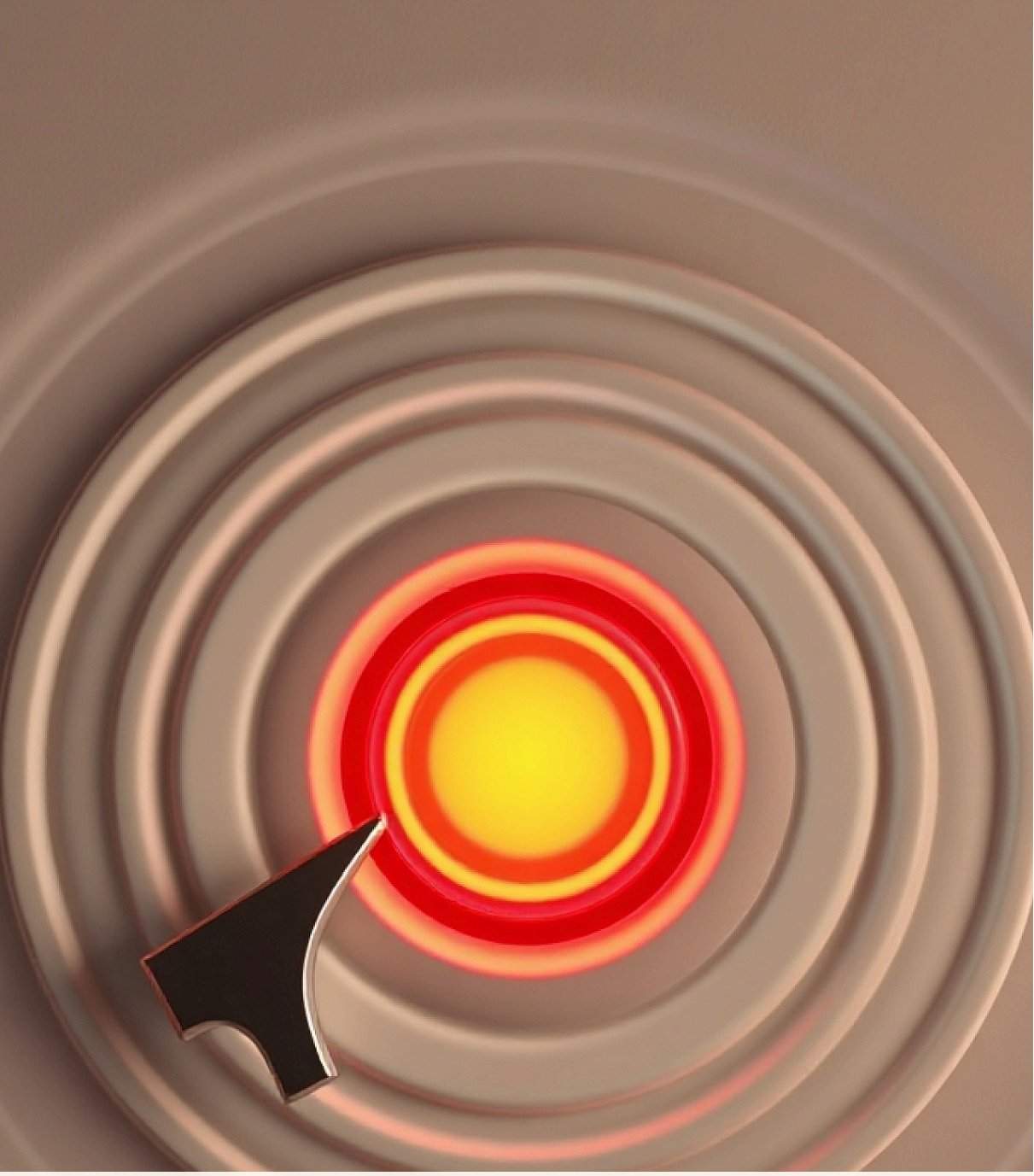
Bir donma, birçok farklı nedenden dolayı dışarıdan aynı görünür. Yanıt vermeyen bir ekran görürsün, ama bir programın meşgul mü, bekliyor mu, takılmış mı olduğunu ya da belleğin az olup olmadığını anlayamazsın. Bilgisayarın içinde ne olduğunu gözlemlemeden kimse bunun hangi neden olduğunu söyleyemez. İzlemeden tahmin etmek seni yanlış sonuca götürebilir.

Nedene karar vermeden önce ne olduğunu izle. Hangi pencerenin takıldığına, en son neye tıkladığına ve disk ışığının yanıp yanmadığına dikkat et. Disk ışığı bilgisayarın depolamadan okuma veya depolamaya yazma yaptığını gösterir. Meşgulse sistem diski bekliyor olabilir. Gözlem sana ihtiyaç duyduğun ipuçlarını verir.

Yaygın bir hata, izlemeden bir neden tahmin etmektir. Bilgisayarın bozuk olduğunu veya sorunun bir virüs olduğunu varsayabilirsin, ama kanıt olmadan yanılıyor olabilirsin. Bir tahmin seni yanlış şeyi düzeltmeye yöneltebilir; bu da zaman kaybettirir ve donmayı çözmeyebilir. Her zaman önce gözlemle, sonra karar ver.

Donmuş bir pencereye tekrar tekrar tıklamak genellikle durumu daha kötü yapar. Her tıklama, zaten meşgul olan bilgisayara daha fazla iş ekler. Bunun yerine bir an bekle ve programın işini bitirmesine izin ver. Donma sürerse Escape gibi bir tuşa basmayı dene veya programı güvenli şekilde kapatmak için görev yöneticisini kullan.

Bilgisayarın hemen bozuk olduğunu varsayma. Birçok donma yalnızca meşgul bir program, bir kaynağı bekleme ya da geçebilecek bir bellek veya depolama yetersizliğidir. Örneğin, bir program büyük bir dosyayı yüklerken birkaç saniye donabilir, sonra normal çalışır. Bozuk olduğuna karar vermeden önce ona zaman tanı.

Donma, bir programın meşgul, bekliyor veya takılmış olması ya da sistemin bellek veya depolama yetersizliği yaşaması anlamına gelir. Önce izle, sonra karar ver, çünkü kesin neden gözlem olmadan bilinemez. Tek bir pencerenin mi yoksa her şeyin mi takıldığını kontrol et ve meşgul disk ışığı gibi ipuçlarına bak. Dikkatli gözlemle çoğu zaman nedeni bulup düzeltebilirsin.